

kan have udbredt sig en Forestilling om, at den uforandrede Vedtagelse her i Thinget af et Finantsforslag i og for sig indeholder ligesom et vist Symptom paa Svagthed eller i alt Fald paa en meget vidtgaende Smøbekommen. Jeg tror imidlertid, idet jeg, indtil jeg bliver overbevist om det Modsatte, holder mig forvisset om, at Landstinget altid har søgt at opfylde sin Pligt ved Prøvelsen af Finantsforslaget, at det er en Feiltagelse, om man udenvidere vilde se et Bevis paa for megen Smøbekommen deri, at man vedtog et fra det andet Thing kommet Finantslovsforslag uforandret; jeg vilde tværtimod snarere sige, at det maa være tilfredsstillende for Landstinget, naar det Forslag, der kommer fra det andet Thing, er et saadant, at man med god Samvittighed kan tage det uforandret; jeg vil mene, at i samme Grad et saadant fra det andet Thing kommende Finantsforslag virkelig fyldtegjorde Landstingets rimelige Fordringer, i samme Grad var man ogsaa naturlig opfordret til ikke at gaa i Rette med det andet Thing, naar det havde beholdt Lovforslaget i uforholdsmæssig lang Tid. Jeg tror overhoved ikke, at der i det Spørgsmaal, om et Finantsforslag vedtages uforandret, eller der foretages Forandringer i samme, under sædvanlige regelmæssige Forhold kan eller bør anstilles Betragtninger om Overlegenhed, om Seir for det ene Thing eller omvendt; det, der kommer an paa, er Realiteten af Forslaget og ikke det Spørgsmaal, om dette vedtages uforandret eller vender tilbage og derpaa tages af Folkethinget i den af Landstinget vedtagne Skikkelse eller atter kommer tilbage til Landstinget og da vedtages af os, eller om det gjenmeegaar Fællesudvalgets Skjærild. Vi have i Fortiden haft Exempler baade paa den ene og den anden af disse Afgjørelsesmaader. Hvilken Skjæbne venter nu det Finantsforslag, som vi have til første Behandling? Er det Finantslovsforslag, som foreligger Thinget, et saadant, at det kommer til at dele Skjæbne med de 14 eller med de 13? Det ærede Thing vil maaske i Virkeligheden ikke være i Tvivl herom; men jeg tror, det er rigtigt, inden man udtaler sin Mening, nøie at prøve Forslagets Karakter for gennem en saadan Prøvelse at kunne begrunde det Resultat, hvortil man maatte komme.

Det Standpunkt, hvorfra en saadan Dom maa sælbes, bør, saavidt mulig, ikke være et Standpunkt, som vægler med Stemninger, ikke et Standpunkt, som afhænger af tilfældige Omstændigheder og Forhold, af skiftende Personer, være sig i Regjeringen, være sig i Thingene; det bør saavidt mulig være det Standpunkt, som har været det raadende under hele den lange Række Finantslovbehandlinger, som have fundet Sted siden Grundlovens Vedtagelse. Naar man efter Gode søger at gøre sig Rede for den Mand, i hvilken Finantsforslagene her i Thinget ere blevne behandlede, bør man først og fremmest stille sig

paa en fast uroffelig Grund, som bærer den hele Udvikling. Udgangspunktet i saa Henseende er naturligvis Grundlovens Bestemmelser om Finantslovsforslaget. De ere ikke mange, ikke omfattende, men der er en frugtbar, indholdsrig Kjerne i dem. Naar det i Grundlovens § 48 hedder: „Paa hver ordentlig Rigsdag, strax efter at samme er sat, fremlægges Forslag til Finantsloven for det følgende Finantsaar, indeholdende et Overslag over Statens Indtægter og Udgifter“, saa er dermed i saa Ord men med stor Klarhed givet en Karakteristik af den sørgene Lov, som vi kalde Finantslov, hvilken i Forbindelse med de dertil hørende Tillægsbevillingslove jo er den eneste Lov, om hvilken Grundloven foreskriver, at den skal forelægges Folkethinget først til Behandling. Finantslovens Karakter er altsaa, at den skal indeholde et „Overslag over Statens Indtægter og Udgifter“.

Hvad den første Hoveddel af Finantslovens Indhold angaar, nemlig Overslaget over Statens Indtægter, saa er jo Grundlovens Bud i og for sig saa indlysende, at det var let at anvende lige fra Grundlovens første Dage af. Det er nemlig det Karakteristiske ved Finantsloven, hvad Indtægtsfiden angaar, at den kun kan anvise Midler, der bestaa; den kan ikke selv skabe Midler, som ei ere til. Der er her ganske vist en Forskjel. Finantslovens Indtægtsfide skaber som sagt i Virkeligheden ingen Midler, den gjør kun bestaaende Midler disponible for Regjeringen for det bestemte Finantsaar; men for saa vidt der anvises paa Statens Formue, da saae Finantslovsbestemmelserne paa Indtægtsfiden en mere bestemmende Karakter, idet der dels ligefrem kan stilles nogle af de Staten tilhørende Formuegjensande til Raadighed, dels paa en mere indgribende Maade kan raades over Indtægterne af Statseindomme, saaledes at der her i Virkeligheden er mere end en Beregning. Hvad derimod Forholdet til Statelovene angaar, da ere Positionerne paa Finantslovens Indtægtsfide kun Beregningsposter. Den indeholder et Overslag, og enten man følger den ene eller den anden Opgjørelse af de sandsynlige Indtægter, f. Ex. af dem, der udspringe af Aoldlogvning eller af hvilkenomhelst anden Statelovgivning, saa kan den Beregning, der opstilles fra et finantsielt Standpunkt, være mere eller mindre rigtig, men denne Beregning har aldeles ingen Indflydelse paa den til Grund liggende, af Finantsloven uafhængige Statelovgivning og ingen Indflydelse paa det virkelige Indtægtsudbytte for Statskassen, som senere hen i Aaret fremkommer i Henhold til Statelovene. Hvor meget der end i de Aar, der gif umiddelbart forud for Grundlovens Vedtagelse, i ubestemt Udtryk blev talt om „Stattebevillingsretten“ som det, der skulde være en Grundlovsfjerne, saa var man dog ved Grundlovens Vedtagelse altfor ædruelig til, at man skulde have godtjendt den Anskuelse, som